Vlaams Parlement

570 (2015-2016) – Nr. 1
ingediend op 10 november 2015 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Gwenny De Vroe

over de evaluatie van het Offerfeest

verzendcode: LEE

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:
Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:
Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Ingrid Lieten, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:
Stefaan Sintobin.

INHOUD

I. Toelichting door de minister 4
II. Vragen en opmerkingen van de leden 6
1. Tussenkomst van Hermes Sanctorum-Vandevoorde 6
2. Tussenkomst van Lydia Peeters 6
3. Tussenkomst van Sonja Claes 6
4. Tussenkomst van Jelle Engelbosch 7
5. Tussenkomst van Els Robeyns 7
6. Tussenkomst van Gwenny De Vroe 7
7. Tussenkomst van Chris Janssens 8
8. Tussenkomst van Tinne Rombouts 8
III. Antwoorden van de minister 8
IV. Bespreking 9
Bijlage: zie dossierpagina van dit stuk op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn hield op 21 oktober 2015 een gedachtewisseling met Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn over de evaluatie van het Offerfeest.

De presentatie van de minister is terug te vinden op de dossierpagina van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door de minister

Tijdelijke slachtvloeren

Minister *Ben Weyts* bespreekt het cijfermateriaal dat duidelijk gepresenteerd wordt in de slides. Op de erkende tijdelijke slachtvloeren kan er alleen nog verdoofd geslacht worden. In 2015 werden er negen aanvragen ingediend voor een erkenning als tijdelijke slachtvloer en werden er zeven erkenningen afgeleverd. In West-Vlaanderen was er geen enkele erkende tijdelijke slachtvloer. In Oost-Vlaanderen werden er tijdelijke slachtvloeren erkend in Haaltert en Nevele. In Antwerpen was er een tijdelijke slachtvloer in Wortel-Hoogstraten, in Limburg was er een in Genk en in Vlaams-Brabant waren er drie, namelijk in Wolvertem, Werchter en Londerzeel. Het aantal tijdelijke slachtvloeren is dus in alle provincies sterk gedaald. In totaal ging het om een vermindering met 88 percent.

Tijdens het Offerfeest zelf werd er slechts op twee tijdelijke slachtvloeren geslacht. De uitbaters van bepaalde erkende slachtvloeren hebben de weinige ingeschreven dieren overgebracht naar een slachthuis.

Slachthuizen

In 2015 hebben 22 slachthuizen deelgenomen tegenover 16 in 2014. In alle provincies was er een stijging. Alleen in Antwerpen is de situatie stabiel gebleven. In totaal is er een stijging met 38 percent.

Aantal slachtingen

Bij het aantal slachtingen werd er een onderscheid gemaakt tussen schapen, geiten en runderen. In totaal werden er in 2015 8463 dieren geslacht waarvan 6787 schapen en 1676 runderen. Dit jaar werden er geen geiten geslacht. In 2014 ging het om ongeveer 36.000 schapen, 2200 runderen en 54 geiten. Er is dus een daling van 78 percent over het totaal. In alle provincies is er een sterke daling voor alle diersoorten. Er is alleen een lichte stijging van het aantal geslachte runderen in Oost-Vlaanderen en een sterkere stijging in Vlaams-Brabant.

In de erkende slachthuizen werden er in 2015 8150 dieren geslacht, 6474 schapen en 1676 runderen. In 2014 werden er in de slachthuizen 11.323 dieren geslacht, 9044 schapen, 6 geiten en 2273 runderen. Dat betekent dat er in de slachthuizen 28 percent minder dieren geslacht werden. In West-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant ging het om een vermindering met respectievelijk 20, 69 en 53 percent. In Vlaams-Brabant was er wel een toename van het aantal geslachte runderen. In Oost-Vlaanderen en Limburg was er een toename met respectievelijk 99 en 179 percent. Dat had vooral te maken met de toename van het aantal geslachte schapen, hoewel er in Oost-Vlaanderen ook een lichte toename was van het aantal geslachte runderen.

Uiteindelijk werd er slechts op twee tijdelijke slachtvloeren geslacht, namelijk in Genk en in Werchter. In 2014 werd er onverdoofd geslacht, in 2015 verdoofd. In 2015 werden er in totaal 313 schapen geslacht op tijdelijke slachtvloeren, tegen

26.929 in 2014. Dat is een vermindering met 99 percent. In 2014 werden er op de tijdelijke slachtvloeren nog 48 geiten geslacht en in 2015 geen enkele.

Toezicht

De Inspectiedienst Dierenwelzijn is bevoegd voor de inspectie in de slachthuizen en op de tijdelijke slachtvloeren en voor eventuele illegale slachtingen. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) concentreert zich op slachthuizen en de illegale slachtingen. De politie is bevoegd voor slachthuizen, tijdelijke slachtvloeren en illegale slachtingen.

Op de tijdelijke slachtvloeren werden er geen problemen vastgesteld. In de slachthuizen was er een beperkt aantal problemen. In Oost-Vlaanderen liet men de runderen in een bepaald slachthuis iets te snel zakken, nog vóór het intreden van de volledige bewusteloosheid. Een andere opmerking was dat het mes na enige tijd onvoldoende scherp was. De opmerkingen van de dierenarts werden echter opgevolgd. In een ander slachthuis werd er een waarschuwing gegeven voor een transport met overbelading. Er werd ook een schaap afgekeurd omwille van de extreme magerte. In Antwerpen waren er geen meldingen van problemen. In een bepaald Limburgs slachthuis was de fixatieberrie niet aangepast voor grotere dieren. Dat is een werkpunt voor volgend jaar. In het begin werd de wonde soms aangeraakt na het kelen, maar de opmerking hierover van de dierenarts werd opgevolgd. Er werd ook niet altijd onmiddellijk na de fixatie gekeeld. De keler moest immers helpen bij het fixeren en bovendien had hij door het grote aantal helpers niet altijd toegang voor de keelsnede. Ook dat is een werkpunt voor volgend jaar. In een slachthuis werd er een proces-verbaal opgesteld omdat er fouten werden vastgesteld bij het kelen. In Vlaams-Brabant werd er een probleem gemeld met een kreupel schaap. Daarvoor werd er een waarschuwing gegeven.

Er waren drie meldingen van illegale slachtingen, een van de politie in Lier, en twee van het FAVV. Deze twee meldingen hadden betrekking op Vlaams-Brabant. In totaal ging het over tien schapen. Er werd telkens een proces-verbaal opgesteld. In een geval konden de schapen gered worden, in de andere gevallen ging het om een betrapping op heterdaad.

Bijkomende informatie

Alle runderen werden geslacht op 24 september, de eerste dag van het Offerfeest. In acht slachthuizen en op de tijdelijke slachtvloer in Werchter werden de schapen op één dag geslacht. In drie slachthuizen en op de tijdelijke slachtvloer in Genk op twee dagen en in twee slachthuizen op drie dagen. In bepaalde gevallen heeft men er dus toch voor gekozen om te slachten op meerdere dagen, ook al was de capaciteit voldoende.

De 313 schapen die werden geslacht op de tijdelijke slachtvloeren, dat is 5 percent van het totaal, werden voorafgaandelijk verdoofd met de techniek van de elektronarcose. In twee slachthuizen werden de runderen vóór het slachten verdoofd met een penschiettoestel. Dat ging over 113 dieren, 7 percent van het totaal. In een slachthuis werd post-cut stunning toegepast. Daarbij worden de dieren gekeeld en dan onmiddellijk verdoofd met een penschiettoestel. Dat ging over 101 runderen of 6 percent. 214 runderen of 13 percent van het totaal aantal runderen werd dus verdoofd geslacht.

Besluit

De minister besluit dat kan worden gesteld dat het aantal geslachte dieren verminderd is met 78 percent. Er werd meer verdoofd geslacht en er werd op meerdere dagen geslacht.

II. Vragen en opmerkingen van de leden

1. Tussenkomst van Hermes Sanctorum-Vandevoorde

Hermes Sanctorum-Vandevoorde stelt vast dat de chaos waar voor- en tegenstanders van de maatregelen voor gevreesd hadden, er niet gekomen is. Dat vindt hij een goede zaak. De voornaamste reden is dat er minder werd geslacht. De vraag is echter of dat een duurzame trend wordt. Hij vreest dat er volgend jaar opnieuw een grote polarisatie zal zijn over deze kwestie. Hij denkt dat een totaal verbod op onverdoofd slachten de enige duurzame oplossing is. Zal de regering in deze regeerperiode nog een initiatief nemen op dat vlak? Als dat niet het geval is, dan pleit hij voor het uitwerken van een parlementair initiatief. In de vorige vergadering heeft de minister die mogelijkheid opengelaten.

2. Tussenkomst van Lydia Peeters

Lydia Peeters stelt vast dat er bijna 80 percent minder geslacht is, dat er meer verdoofd geslacht is en over meerdere dagen. De vermindering van het aantal slachtingen heeft volgens haar te maken met de oproep van de islamitische gemeenschap om dit jaar niet te slachten na de voorafgaandelijke polemiek. Ze wil weten welke conclusies de minister hieruit zal trekken voor volgend jaar.

In Limburg werden er bij twee slachthuizen problemen vastgesteld. Ze heeft echter weet van heel wat meer problemen in een slachthuis waarop een viertal Limburgse gemeenten aangewezen waren. De islamitische ritus en de regels rond dierenwelzijn werden er niet gerespecteerd. In een van de twee Limburgse slachthuizen waar problemen werden vastgesteld, is er een proces-verbaal opgesteld. Over welk slachthuis gaat het? De maatregel van de minister moet het dierenwelzijn verhogen, maar zij vreest dat die doelstelling niet gerealiseerd werd.

De minister heeft weet van drie meldingen over illegale slachtingen. Zij weet echter dat er in de periode van het Offerfeest her en der kadavers gevonden zijn. Daarom vraagt ze dat de minister die gegevens zou inzamelen.

De maatregel heeft heel wat commotie veroorzaakt. Het is onduidelijk wat er volgend jaar zal gebeuren als er geen oproep is om niet te slachten of om een gift te doen.

3. Tussenkomst van Sonja Claes

Sonja Claes stelt ook vast dat er inderdaad minder dieren geslacht zijn, dat er meer verdoofd geslacht werd en dat er op meerdere dagen geslacht werd. De tijdelijke slachtvloeren waar men verdoofd moest slachten hebben duidelijk niet gewerkt. Slechts op twee plaatsen in Vlaanderen is er op tijdelijke slachtvloeren verdoofd geslacht. Dat heeft een economische oorzaak. De uitbaters hebben een aanvraag gedaan, maar er zijn onvoldoende klanten opgedaagd. Daarom hebben ze beslist om het niet te doen. Ze vindt het positief dat er geen tijdelijke slachtvloeren meer zijn. Er was wel een erkenning om ritueel te slachten in een aantal slachthuizen. Uit de toelichting van de minister begrijpt ze dat men volgend jaar werk moet maken van een verdere professionalisering van het ritueel slachten in de slachthuizen.

De daling van het aantal slachtingen is het gevolg van een beslissing van de moslimgemeenschap zelf om dit jaar niet te slachten, niet onverdoofd en niet verdoofd. Daaruit maakt ze op dat de mensen die optreden als spreekbuis van die gemeenschap, ook iets te vertellen hebben binnen die gemeenschap. Ze stelt vast dat er dit jaar geen chaos was, maar vraagt zich af wat er volgend jaar zal gebeuren. Ze benadrukt dat de dialoog met de moslimgemeenschap terug opgestart moet

worden. Het voorbije jaar heeft haar fractie voortdurend gepleit voor een degelijke dialoog, zonder deadlines en zonder dreigementen. Nu herhaalt ze haar voorstel om, zoals in Nederland, een onafhankelijke expert aan te stellen die het debat kan voeren met de gemeenschappen en met andere betrokken organisaties zoals dierenrechtenorganisaties en slachthuizen. Het voorbije jaar heeft de minister een aankondiging gedaan en is er daarover verder gedebatteerd. Er was echter geen debat ten gronde. Het is niet haar bedoeling de klok terug te draaien. Ze staat achter het verbod op onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren. Men moet echter onderzoeken hoe men de ritus op een goede manier kan organiseren.

4. Tussenkomst van Jelle Engelbosch

Jelle Engelbosch stelt vast dat er van de geschetste doemscenario's niets in huis is gekomen. De moslimgemeenschap heeft zich zo lang mogelijk verzet tegen de beslissing van de minister, maar uiteindelijk heeft ze zich bij die beslissing neergelegd. De vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap hebben een oproep gelanceerd om gebruik te maken van de mogelijke alternatieven voor het slachten.

De afname van het onverdoofd slachten is een goede zaak voor het dierenwelzijn. Lydia Peeters veronderstelt dat er meer illegale slachtingen geweest zijn dan officieel bekend. Ze suggereert ook dat er bepaalde problemen zouden zijn geweest waar de minister geen weet van heeft. Uit die opmerkingen maakt hij op dat de controlesystemen nog verscherpt zouden moeten worden. Het kan niet de bedoeling zijn om de beslissing van de minister opnieuw in vraag te stellen. In die zin is hij tevreden met de conclusie van Sonja Claes dat het debat moet gevoerd worden, maar dat het niet de bedoeling kan zijn om de klok terug te draaien. De dialoog met de moslimgemeenschap moet gaan over de vraag hoe ze meer verdoofd kunnen slachten. 87 percent van de slachtingen gebeurde namelijk nog altijd onverdoofd. Nochtans zijn er in het buitenland al diverse moslimgemeenschappen die het verdoofd slachten aanvaard hebben.

Hij vraagt zich wel af met welke vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap de minister in dialoog moet gaan. Gaat het nog altijd om de Moslimexecutieve? De moslims moeten een standpunt innemen over de aanpak van het verdoofd slachten en ze moeten uitmaken wie er in hun naam mag spreken.

5. Tussenkomst van Els Robeyns

Els Robeyns sluit zich aan bij de tussenkomsten van de vorige sprekers. De cijfers tonen aan dat het aantal onverdoofde slachtingen sterk gedaald is. Er is geen chaos geweest. Ook de officiële cijfers over het aantal illegale slachtingen vallen heel goed mee. Dat succes is echter niet het gevolg van de beslissing van de minister, maar van het gezond verstand van de moslimgemeenschap zelf. Ze staat achter de beslissing van de minister. De minister moet echter werk maken van een dialoog om te voorkomen dat er volgend jaar opnieuw een polarisatie ontstaat.

6. Tussenkomst van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe stelt dat Open Vld nog altijd de beslissing van de minister steunt om het onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren niet meer toe te laten. Ze vindt wel dat men moet blijven zoeken naar slachtmethodes die het dierenwelzijn kunnen verbeteren.

Open Vld heeft wel vragen bij de timing en bij de aanpak van de minister. Ze vindt het positief dat er geen chaos geweest is, maar ziet dat vooral als een verdienste van de moslimgemeenschap zelf. Men mag ook een pluim geven aan de provinciegouverneurs, aan de gemeenten en zelfs aan de federale minister. Op korte ter-

mijn heeft de minister zijn slag thuisgehaald. Nu moet hij echter op korte termijn opnieuw de dialoog aangaan met de moslimgemeenschap.

Ze wil ook nog weten of de minister een zicht heeft op de eventuele economische schade. Ze veronderstelt dat het probleem van de schapenkwekers zichzelf oplost omdat dit product ook op de Belgische markt geconsumeerd wordt. Wat zijn de financiële consequenties voor de slachthuizen die bijkomende slachtlijnen hebben moeten creëren?

Tijdens de besprekingen werd er veel nadruk gelegd op de mogelijke alternatieven, namelijk giften en het slachten van runderen. Uit de cijfers blijkt dat er slechts in twee provincies meer runderen werden geslacht, namelijk in Vlaams-Brabant en in Oost-Vlaanderen. Ze denkt dat de alternatieven opnieuw aan bod moeten komen in de gesprekken met de geloofsgemeenschappen.

In de vorige vergadering (*Parl.St*. Vl.Parl. 2014-15, nr. 466) kreeg ze op haar vraag aan Eric Van Tilburgh, hoofd dienst Dierenwelzijn van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, het antwoord dat er binnen de 25 dagen na het voorleggen van het definitieve verslag, op 31 juli, een actieplan moest worden voorgelegd. Ze wil weten of de minister al een dergelijk actieplan heeft ontvangen, en zo ja, dan zou ze dit graag inkijken.

7. Tussenkomst van Chris Janssens

Chris Janssens sluit zich aan bij de algemene conclusie dat alles dit jaar vrij positief verlopen is, ondanks een aantal kleinere opmerkingen. De eerste stap is nu gezet. Hij sluit zich aan bij het pleidooi van Hermes Sanctorum-Vandevoorde. Hij kijkt uit naar de verdere stappen van de minister om een totaal verbod op onverdoofd slachten te realiseren in Vlaanderen. Bij de bevolking bestaat er een groot draagvlak om het onverdoofd slachten te verbieden. De minister kan daarvoor allicht ook een meerderheid vinden in het parlement.

8. Tussenkomst van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts sluit zich aan bij de vorige sprekers. De grote chaos waarvoor werd gevreesd, is uitgebleven. De Moslimexecutieve heeft een belangrijke bijdrage geleverd door haar oproep om chaos te vermijden door dit jaar niet te slachten. Misschien heeft het overleg met de minister daartoe bijgedragen. Men heeft echter geen oplossingen op lange termijn kunnen uitwerken. Ze vraagt hoe de minister dat zelf evalueert en welke verdere stappen hij wil zetten.

Ze hecht veel belang aan verder overleg. Ze denkt dat iedereen het dierenwelzijn wil verbeteren. De post-cut stunning techniek wordt, op basis van wetenschappelijke gegevens, gezien als een belangrijke stap voorwaarts. Zijn dergelijke technieken bespreekbaar voor de Moslimexecutieve?

III. Antwoorden van de minister

Minister *Ben Weyts* antwoordt dat hij niet weet wat de toekomst zal brengen. Hij zal ook niet ingaan op de vraag wie verantwoordelijk is voor dit resultaat. Hij waardeert de uiteindelijke beslissing van de moslimgemeenschap. Hij waardeert ook de inspanningen van de gouverneurs en van heel wat gemeenten.

In de komende periode zal hij de dialoog met de relevante partijen opnieuw opstarten, met de bedoeling een structurele oplossing te zoeken voor de organisatie van het Offerfeest. De eerste contacten zijn al gelegd. Zijn uitgangspunten voor deze discussie zal hij nu nog niet bekendmaken.

Hij begrijpt niet hoe Lydia Peeters, op basis van de cijfers, tot de conclusie kan komen dat het dierenwelzijn tijdens het voorbije Offerfeest niet gebaat was bij de genomen maatregelen. Er is namelijk minder geslacht en er is minder onverdoofd geslacht. Eventuele meldingen over bijkomende illegale slachtingen kan ze aan hem doorgeven.

In 2014 heeft hij duidelijk gezegd dat het in 2015 verboden zou zijn om onverdoofd te slachten op tijdelijke slachtvloeren. Sommige schapenhouders hebben blijkbaar gegokt dat hij die beslissing niet zou handhaven, en die gok is slecht uitgedraaid. Hij heeft geen zicht op die eventuele economische schade. De slachthuizen zijn volgens hem niet slechter uit deze operatie gekomen, want het aantal slachtingen is gestegen.

Hij heeft altijd het belang van de alternatieven benadrukt, maar hij wil niet de indruk wekken zich te willen mengen in de interpretatie van religieuze bepalingen.

Op de vraag over het actieplan dat zou opgesteld worden in functie van de kritiek van de Europese Commissie kan hij nu niet antwoorden. Hij is bereid om hierover vragen te beantwoorden in volgende vergaderingen.

IV. Bespreking

Hermes Sanctorum-Vandevoorde had een déjà-vugevoel. Net als vorig jaar hoorde hij de minister namelijk zeggen dat hij niet al zijn argumenten op het publieke forum zal gooien. Hij begrijpt dat dergelijke gesprekken misschien best discreet kunnen verlopen. Hij wil wel weten of het alleen gaat over een verbod op onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren, dan wel over een totaal verbod op onverdoofd slachten. Hij hoopt dat de minister werkt aan een algemene oplossing voor de problematiek van het onverdoofd slachten.

Lydia Peeters ontkent dat ze heeft gezegd dat het dierenwelzijn erop achteruit gegaan is. De minister heeft aangetoond dat er minder geslacht is, en dat is vooral de verdienste van de moslimgemeenschap. Ze heeft ook niet gezegd dat er meer illegale slachtingen waren dan in het verleden. Ze vermoedt wel dat er meer meldingen moeten zijn, vermits er na het Offerfeest op verschillende plaatsen kadavers gevonden werden. Ze had alleen gevraagd dat de minister dat zou onderzoeken.

Ze vindt het positief dat de minister zich voorneemt om in dialoog te treden om te zoeken naar een structurele oplossing. Ze sluit zich aan bij de vraag van Hermes Sanctorum-Vandevoorde. Zal men nog onverdoofd kunnen slachten in de slachthuizen of wil men het onverdoofd slachten helemaal verbieden?

Over enkele maanden zal er een duidelijk zicht zijn op de organisatie van het komende Offerfeest. Daarom vraagt ze om dit binnen hooguit zes maanden opnieuw te bespreken in deze commissie.

Sonja Claes stelt vast dat de minister niet wil vertellen met wie hij overleg zal plegen en wat de finaliteit is van het overleg. Het overleg zal in alle discretie gebeuren. Zij heeft daar niet echt vertrouwen in. Ze denkt dat het overleg van vorig jaar niet zo goed verlopen is als de minister laat uitschijnen. Daarom roept ze hem op om dat over te laten aan een deskundige die het gesprek op een meer neutrale manier kan voeren. Ze weet dat de gedachten binnen de moslimgemeenschap evolueren in de richting van een soort van verdoving en ze wil die evolutie een kans geven. Dat vergt echter tijd. Ze denkt dat het nefast zou zijn om, zoals Hermes Sanctorum-Vandevoorde voorstelt, nu al een finaliteit te willen vaststellen. Als men het uiteindelijke doel al vastlegt vooraleer men in dialoog gaat, dan functioneert

het overleg niet. Dat is in het verleden al gebleken. Ze benadrukt wel dat ze niet terug wil naar de tijdelijke slachtvloeren.

Jelle Engelbosch heeft geen déjà vu: hij ziet vooral een enorme omwenteling. De doemscenario's zijn geen werkelijkheid geworden. Hij is blij dat het verbod op het onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren door niemand meer in vraag gesteld is. In het verleden was er namelijk heel wat verzet tegen deze beslissing van de minister, niet alleen vanuit de moslimgemeenschap, maar ook uit de politiek.

Hij heeft begrepen dat men een verdere dialoog wil met de moslimgemeenschap over een evolutie naar nog meer dierenwelzijn. Hij denkt dat men moet evolueren naar een algemeen verbod. Hij erkent wel dat de moslimgemeenschap op dat vlak ten dele haar verantwoordelijkheid heeft genomen. Hij betreurt dat Sonja Claes geen vertrouwen heeft in de minister. Daarom nodigt hij haar uit om de cijfers opnieuw te bekijken. Hij is blij dat de commissieleden het erover eens zijn dat men de dialoog verder moet aangaan. Hij zou het uiteraard een goede zaak vinden als men met de gemeenschappen een akkoord kan bereiken om ook in de slachthuizen verdoofd te slachten, eventueel met de techniek van post-cut stunning.

Sonja Claes ontkent dat ze geen vertrouwen heeft in de minister. Ze heeft geen vertrouwen in de manier waarop er in de vorige periode overleg gepleegd is met de gemeenschappen.

Els Robeyns vreest dat de tussenkomst van Jelle Engelbosch opnieuw tot een polarisering zal leiden. De sprekers hebben echter duidelijk gezegd dat men in dialoog moet gaan met de moslimgemeenschap om te komen tot een verbod op onverdoofd slachten. De discussie van het verleden ging echter niet over het verbod op onverdoofd slachten, maar over de manier waarop dat verbod is ingevoerd. De dialoog kwam erop neer dat de moslimgemeenschap met de rug tegen de muur werd gezet.

Gwenny De Vroe zegt dat ook haar fractie een andere aanpak verkiest, met meer dialoog en met een andere timing. Daarom sluit ze zich aan bij de vraag van Lydia Peeters om in de maand maart al een gedachtewisseling te plannen over de organisatie van het komende Offerfeest. Het is belangrijk om de mensen die goed meegewerkt hebben, te belonen. Ze rekent erop dat de minister de dialoog op een grondige manier aangaat.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde herhaalt zijn voorstel om in het parlement rechtstreeks in discussie te gaan met alle betrokken actoren. Misschien kan men daarover hoorzittingen organiseren. Er is ook een voorstel van decreet van het Vlaams Belang. Hij veronderstelt dat het Vlaams Belang bereid is dat pas na de hoorzittingen ter stemming voor te leggen.

Tinne Rombouts begrijpt dat de minister de inhoud van het komende overleg nu nog niet bekend wil maken. Dergelijke gesprekken moeten immers op een serene manier kunnen verlopen. Ze hoopt dat men op langere termijn een grote vooruitgang zal kunnen realiseren inzake dierenwelzijn. Ze hoopt ook dat de minister daarbij rekening wil houden met bepaalde wetenschappelijk onderbouwde technieken. Ze benadrukt dat er misschien wel een probleem zou zijn geweest met de capaciteit als de moslimgemeenschap niet ingegaan was op de oproep van de executieve. Ze vindt namelijk dat de politiek op verschillende scenario's voorbereid moet zijn. In die zin denkt ze dat bepaalde technieken op langere termijn een grotere stap voorwaarts mogelijk kunnen maken.

Minister *Ben Weyts* kan alleen bevestigen dat hij opnieuw een overleg zal organiseren rond de organisatie van het volgende Offerfeest. Daarbij zal hij rekening houden met de suggesties van de commissieleden. Het zal echter gaan om een

discreet overleg. Hij hoopt een structurele oplossing te realiseren. Hij wil maximaal respect opbrengen voor de religieuze beleving, maar het wettelijke kader en het dierenwelzijn mogen daarbij niet in het gedrang komen. Daarom handhaaft hij het verbod op het onverdoofd slachten op de tijdelijke slachtvloeren. Hij is blij dat er daarover nu een kamerbrede consensus is. Hij verwacht nog vragen over de verdere evolutie van de gesprekken. Hij is bereid mee te werken aan een eventuele hoorzitting.

Gwenny De Vroe verduidelijkt dat ze in de maand maart graag de vorderingen in het dossier zou bespreken zodat de parlementsleden het dossier goed kunnen opvolgen. De hoorzitting zou ze zo snel mogelijk willen organiseren.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Gwenny DE VROE,
verslaggever